

השבת של רבי נחמן מברסלב

סיפור

(כוכבי אור - אנשי מוהר"ן ב', ח')

☉ שמעתי מאחד מאנשי שלומנו, שנסע עמו [עם מורנו מוהר"ן ז"ל] פעם אחת, ובאו לבית מלון, ואכלו שם סעודת הערב, ובשעת האכילה עמד בצווארו של מורנו מוהר"ן ז"ל עצם. ☉ ופתח את פיו בדרך הנחנק, ונבלו שם מאד. והשם יתברך ברחמי היה בעזרו, שבלע מיד את העצם, ולא הזיק לו כלום. ☉ אחר כך, ענה ואמר להאיש הנ"ל: הראית שבשעה שעמד העצם בצווארי, הייתי מביט ומסתכל למעלה, כי אין שום עצה על כל דבר רק לתלות עיני למרום, אפילו בשעה שאין יכולים לצעוק, על כל פנים יעשה אז מה שביכלתו.

ארץ ישראל

(אוצר היראה - י"א)

☉ כשרוצים לבוא לארץ-ישראל, ששם עיקר כלליות כל הקדושות, אזי מתגברים ומשתטחים המניעות והעיכובים הנמשכים מבגדים הצואים, שאי אפשר להכניעם כי-אם בכח התורה והצדיקים, והעיקר בכח קברי הצדיקים שכבר נסתלקו ובאו למנוחתם.

☉ ועל-כן, כשראה כלב שמתגברים מאד עצת המרגלים שרוצים לפגום בקדושת ארץ-ישראל, הלך ונשתטח על קברי אבות. ועל-כן גם בתחילת גאולת מצרים, שהיתה בשביל לבוא לארץ-ישראל, כתיב: **ויקח משה את עצמות יוסף עמו**, בחינת קבר הצדיק (הלכות בציעת הפת ה', אות מ"ז).

חיי מוהר"ן

(תרט"ו)

☉ בזה הספר נכתבו כל המעשיות ששמענו מפיו הקדוש, גם כמה שיחות וספורים ששמענו מפיו הקדוש, כי שיחתו היא כולה תורה, גם כמה מעשיות שנעשו ועברו בינו ובין מקורביו. ומכולם יבין המשכיל עוצם גדולתו ותוקף קדושתו המופלג מאד מאד, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב, והמשכיל כעת ידום וישתוק. **וכל חד כפום מה דמשער בלבה** [וכל אחד מה שמבין בלב] יבין מעט מעט פחות מטיפה מן הים הגדול.

☉ ואפילו מה ששמענו וראינו לא הצגנו כאן רק מעט קצת ברמז. ומפני עוצם המחלוקת שרבו עליו מאד, אנו מוכרחים לשום לפניו מחסום, לבלי לספר בשבחו. וגודל עוצם קדושתו

לעבוד את ה' תמיד, לסור מרע ולעשות טוב, שזהו טוב אמתי לנצח נצחים.

נמצא, מי שאינו מקבל על עצמו עול תורה ומצוות, הוא בחינת **מופקר**, ובאמת הוא הפקר, כי נסתלק ממנו שמירתו יתברך, והכל יכולין לשלוט בו וכמו שמצינו בכלליות ישראל, כשחטאו בימי בית ראשון, שניבאו להם הנביאים, שיהיו כמו הפקר וישלטו בהם העובדי כוכבים, כמו שכתוב בירמיה (ל"ד): **הנני קורא לכם דרוו נאום ה' אל החרב וכו'.** ופירש רש"י שם: **הנני קורא לכם דרוו מאתי שאיני אדון לכם ותהיו הפקר אל החרב וכו'**, וכיוצא בזה בכמה פסוקים, וזהו בחינת חורבן הבית המקדש, עד ששלטו בו ידי זרים.

כי קודם קבלת התורה, וכן כשעוזבין את התורה, חס ושולם, ואין מקיימין אותה חס ושולם, אזי העולם חס ושולם בבחינת הפקר, כי עיקר קיום העולם הוא על ידי התורה.

וישראל זכו בכל העולם ומלואו על ידי קבלת התורה, ובשביל זה קיבלו ישראל את התורה במדבר, **כי מדבר הוא מקום הפקר**, להורות שישראל זכו בכל העולם מן ההפקר, על ידי התורה, כי קודם קבלת התורה הכל נחשב כמדבר, שהוא הפקר ...

קדושה

(אוצר היראה - קדושה וקידוש ה', ד')

☉ אפילו הקל שבישראל אפילו פושעי ישראל, כשרוצים להעבירם על דת, חס ושולם, הם מוסרים נפשם על קידוש השם, כאשר נראה בחוש כבר כמה פעמים. על כן צריך האדם להזכיר את עצמו בזה בכל יום, שהוא מרוצה למסור נפשו על קידוש השם, כי זה עיקר קדושת איש הישראלי, ועל-ידי זה יזכה לשלום ולהתפלל בכוונה כנ"ל.

ישראל קבלו התורה במדבר, שהוא מקום הפקר.

[לקוטי הלכות - הלכות הפקר ונכסי הגר ג', א']

בלא התורה, נחשב כל העולם הפקר כמדבר והכל יכולין לשלוט בו, חס ושולם. כי באמת, הן בכלליות העולם קודם קבלת התורה, והן בכל אדם בפרטיות, כל זמן שאינו נוהג כשורה, חס ושולם, ואינו מקיים את התורה חס ושולם, אז העולם והאדם הם בבחינת הפקר.

כי אין הפקר גדול מזה, כשאין חושבין על אחריות ותכליתו, ומה יהיה ממנו בעלמא דאתי, לאחר פטירתו, כי אי אפשר להמלט מן המיתה בשום אופן, כי אפילו כשיבא משיח, במהרה בימינו, גם אז יהיה מוכרח כל אדם למות, כמו שאמר רבינו ז"ל בפירושו, שאפילו משיח בעצמו ימות, לא כמו שחושבין העולם שכשיבא משיח תתבטל המיתה, כי לא כן הוא כנ"ל.

ואם כן, מאחר שאי אפשר להמלט מזה, ואז יהיה עולם ארוך לעולמי עד ולנצח נצחים, היש מופקר גדול מזה, כשהולך אחר תאוות לבו, ומפקיר עצמו מחיים נצחיים; וכמו שאמר רבינו ז"ל, ונדפס בשיחות הר"ן, שאמר רבינו ז"ל, **שהפקירות אין צריכין לעבודת השם יתברך!** כי יכולין להיות איש כשר בלי הפקירות.

ואמר: **אף על פי שאצלי אין זה הפקירות כלל, כי אדרבה להיפך הוא מופקר**, היינו מי שאינו מפקיר עצמו בשביל השם יתברך, זהו מופקר באמת. אך, אף על פי כן, אפילו מה שנקרא אצל העולם הפקירות וכו' גם זה אין צריכין כי יכולין להיות איש כשר בלי הפקירות, עיין שם.

נמצא שבאמת, זה שאינו הולך בדרכי ה', זהו מופקר באמת, כי אין הפקירות גדול מזה, שמפקיר חיים נצחיים וטוב אמתי ונצחי בשביל שעה קלה בשביל תענוגי עולם הזה, שהוא כצל עובר וכל תענוגיו מעורבים במרירות, בכעס ויגון ומכאובות, ואין שום אדם שרודף אחר עולם הזה, שיהיה לו נחת ותענוג בעולם הזה, כי כל ימיו כעס ומכאובות.

כי העולם הזה מלא פגעים וצרות ויסורים ודאגות ומרירות גדול, בכל עת ובכל שעה, וכמובא בשל"ה: **אין רגע בלא פגע אין שבוע אין שמטה וכו' וכו'**, עיין שם. וכמובא אצלנו, במקום אחר, שבאמת אין נמצא גם אחד שיהיה לו עולם הזה כלל. ובודאי אין טוב באדם, כי אם לרדוף תמיד אחר התכלית האמתי, תכלית הנצחי, שהוא

ורוממותו הוא מרומם ונשגב מאד מידיעתנו. אך גם זה המעט דמעט שזכינו לידע ולהבין קצת, אי אפשר לספר כולו מפני המחלוקת הגדולה, אף-על-פי שהיה טובה להעולם. רק רשמתי זאת בשביל דורות הבאים ובשביל הימים הבאים לקראתנו לשלום, למען לא תשכח מפניו ומפי זרענו, למען ידעו דורות הבאים גודל חובתם של ישראל לפני השם יתברך, אשר זכו בדורות האחרונים לאור צח וזך כזה, אור הגנוז והצפון, אשרי עין ראתה אותו, אשרי אוזן שמעה מפיו דיבוריו הקדושים, והמעמיק עיונו בספריו הקדושים יבין מעט מעוצם קדושתו. תם ושלם שבח לאל בורא עולם.

מכתב

(מספר אָבִי הנחל - מ"ז)

ב"ה, יום ד' כ"ח אייר תשכ"ג.
 לכבוד מר... המצוין בגדולת יקרת נפשו האצילה, שנחצבה ממקור קודש מגדולי ישראל עמודי התורה, המטה לבו לשמוע בקול ה', הקורא אותו בקול גדול בכל יום ובכל עת, שיזרו עצמו לברוח אל הצדיק האמת, שיכול לתקנו בשלמות ולהשיבו לדרך הישן, שדרכו בו אבותיו הקדושים וזכר צדיקים לברכה. סימן טוב ומזל טוב לברכה וחיים ושלום אין קץ ולכל אשר לך.

כשאחד מישראל בא לו כבוד חדש, אזי צריך יגיעה גדולה ומלחמה גדולה, להתאזר בעוז וגבורה כגיבור חזק ואמיץ, לבטל כבודו כאין וכאפס נגד כבוד ה' יתברך, ולא ישתמש עם המלכות והכבוד לצרכו ולהאנת עצמו, ולא יקח לעצמו כלל מן הכבוד; שלא יהיה הכבוד אצלו כעבד למלאות תאוותו, חס ושלים, רק להעלות הכבוד שיש לו לה' יתברך, שהוא מלך הכבוד, ולהצדיק האמת; כדי שעל ידי זה הכבוד והמלכות שיש לו, יתגדל ויתעלה כבוד ה' יתברך וכבוד הצדיק, המנהיג האמתי של כל ישראל לדורות עולם - הנחל נובע מקור חכמה - שמקרב כל העולם לה' יתברך, אפילו הרחוקים ביותר בתכלית הריחוק, שעל ידי זה נתייקר ונתעלה כבוד ה' יתברך בשלמות, בכל העולמות. כי אורו מאיר מקצה ועד קצה בלי גבול כלל, כי בכל מקום, אפילו באוויר הטמא מאוד, מאיר האמת שלו לצאת משם, שעל ידי זה נתייקר ונתעלה כבודו יתברך.

שוש אשיש בישועת ה' וחסדיו העצומים, שזכית לצמוח לטובה בגן החיים הקדוש והנורא של הצדיק האמת, אור החדש, הגנוז וצפון ונעלם מאוד, שהוא עיקר החיים, שגילה חדשות נפלאות ונוראות (נוראות ונפלאות פלאי פלאות עד אין חקר) שעדיין לא נתגלו מעולם, כדי לחיותנו כהיום הזה, גם בתכלית תכלית החושך הגמור אשר בדורותינו אלה, בסוף הגלות האחרון המר הזה, שישאל תועים עכשיו מאוד אחרי ההבל של כל הנסוגים אחר מה' יתברך ותורתו, על ידי זוהמת הכפירות ואמונות כוזביות.

אחי, אחי, לבי ובשרי, עתה הגיע העת, שתחזק לבך החם ותעמיק מחשבתך, לחשוב

ולחשוק, בהשתוקקות תאוותו הנמרץ, להוציא לפועל רצונך וכוספך החזק, לרחם על ישראל ברחמנות האמתי (להודיע ולפרסם בכל העולמות) להפיץ מעיינות הצדיק בכל העולם, ולהודיע ולפרסם גודל עוצם כח שם הצדיק האמת בכל העולמות, שנמצא עכשיו בעולם, שעוסק להחזיר כל העולם למוטב, שיש לו כח להמשיך שלום נפלא - אפילו עם אומות העולם - שעל ידי ריבוי השלום, יתהפכו כולם לאמונת ישראל ויכניעו עצמם אלינו וישלטו היהודים בהם מרצונם.

מלך המשיח ימשיך ויגלה קדושת הדעת של הצדיק האמת, בהתגלות נפלא ובשכל נפלא ואמת, בתכלית השלמות, ועל ידי זה ילכו כולם בדרכי התשובה וישובו לה' יתברך, אפילו אומות העולם, וימלא כל הארץ דעה וכו'.

הוציא לפועל תשוקת לבך הבורע כאש עד לב השמים, לרחם על ישראל ברחמנות האמתי (להפיץ מעיינות הטוב של הצדיק בכל העולם) ולהודיע ולפרסם בכל העולמות שנמצא עכשיו בדורותינו, צדיק אמת כזה שיש לו כח להחזיר כל העולם לה' יתברך, שנמצא עכשיו

בימינו צדיק חכם אמת, נורא ונפלא כזה, שיש לו כח להחזיר כל העולם למוטב. ונמצא עכשיו בימינו אלה, חכם אמת נורא ונשגב כזה, שגילה מעיינות של עצות ותיקונים וחסדים נעלמים עד אין קץ ותכלית, שעדיין לא נתגלו מימות עולם; שמטהרים ומנקים מכל הלכלוכים מכל הזוהמות והטומאות שבעולם, כדי שיוכלו כל העולם לבוא נקיים וטהורים להיכל המלך ולקבל האוצרות מתנת חינם, אשר הכין להם המלך, אשרי הזוכה להם.

עצות

(עצות המבוארות - שמחה, כ"ה)

על ידי שמזיעין בשביל דבר שבקדושה, על ידי זה זוכין לשמחה (לקוטי מוהר"ן ב', ו').

תפילה

(לקוטי תפילות ב', קמ"ו-קמ"ט)

יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתזכני להיות בשמחה תמיד. ותעזרני ותושיעני שאזכה לעשות כל המצוות וכל הדברים שבקדושה בכח גדול, עד שאזכה להזיע

בשעת עשיית המצוה או הדבר שבקדושה. ועל ידי-זה אזכה שיצאו ממני כל הדמים העכורים וכל הארסיים רעים שיש בהם, הכל יצא לחוץ על-ידי הזעה טובה בשעת עשיית דברים שבקדושה. ועל-ידי-זה אזכה להכניע הטחול שהוא עכירת הדמים שמשם נמשך העצבות, חס ושלים, ואזכה להיות בשמחה תמיד ולגרש ולבטל העצבות והמרה שחורה ממני, שלא יהיה להם שום שליטה ואחיזה בי כלל, רק אזכה להיות אך שמח תמיד.

ותרחם עלינו ועל כל עמך ישראל, ותשמרנו ותצילנו מכל מיני חולאים ומכאובים ומכל מיני חולשות, ותחמול על כל חולי עמך ישראל אשר כבר נפלו למשכב, שתשלח להם מהרה זעה טובה, ועל-ידי-זה יצאו מהם כל הארסיים רעים של הדמים העכורים, ועל-ידי-זה תרפאם רפואה שלמה ברחמך, ותשלח עליהם ועלינו שמחה גדולה באמת. ונזכה שיהיה נמשך עלינו תמיד השמחה של יום טוב על-ידי זעה טובה דקדושה, שנזכה להכניס כל כוחותנו בשעת עשיית כל מצוה ומצוה וכל דבר שהוא רצונך, עד שנזכה להזיע זעה טובה. ועל-ידי-זה נזכה תמיד לשמחה של יום-טוב, לגיל ולשמוח בך תמיד בכל יום ויום, על אשר זיכתנו ברחמך הרבים, ובחרת בנו מכל העמים ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצוותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת.

רבנו של עולם, אתה יודע כמה וכמה מזיק לנו העצבות, חס ושלים, אבל מה נעשה והעצבות והמרה שחורה מתגברים עלינו בכל פעם בהתגברות גדול בלי שיעור, עד אשר כשל כח הסבל. ומה נעשה ועוונותינו עשו. אך כבר הזהרתנו שאף-על-פי-כן, צריכין להתחזק להיות בשמחה תמיד, וכל אדם כמו שהוא צריך להתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה, ולהכריח עצמו בכל הכחות, להיות בשמחה תמיד.

על-כן, באתי לפניך מלא רחמים, שתחוס ותחמול ותרחם עלינו בכל-עת, ותעזרנו לשמח את נפשנו בכל מיני עצות ודרכים, באופן שנזכה להרחיק העצבות מאתנו בכל-עת, ולהיות בשמחה תמיד, עד שנזכה שיהיה נמשך עלינו בכל יום ויום השמחה של יום-טוב קודש. ונזכה להתבונן ולהאמין במעשי ה' ונפלאותיו, אשר הוא עושה עמנו בכל יום נפלאות ונסים גדולים ונוראים לחזקנו ולחזינו (ולאמצנו) לבל נמוט לעולם, חס ושלים, כאשר כבר גלית דעתנו לראות מעט מרחוק חסדיך ונפלאותיך וטובותיך שאתה עושה עמנו בכל יום ובכל-עת ובכל שעה, כמו שכתוב: **מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו. זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו.** שמח נפש עבדך כי אלקי ה' נפשי אשא. חזקני ואמצני ועזרני והושיעני בדרכי חסדיך ונפלאותיך הנוראות, שאזכה להיות בשמחה תמיד באמת, אמן כן יהי רצון.

שבת שלום

